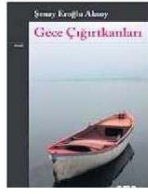

Boşluğu arzulayan öyküler

Senay Eroğlu Aksoy ilk kitabı *Evlerin Yüreği*'nden sonra, yeni öykü toplama *Gece Çığırkanları* ile okur karşısında. Kitap, dilin incelikle örüldüğü, anlamını kapalı kapılar ardında tutmak isteyen, bütünden çok boşluğu arzulayan öykülerden oluşuyor.

GECE ÇIĞIRKANLARI, SENAY EROĞLU AKSOY, YKY, 85 SAYFA, 8 TL

Ş

ALİ EMİROĞLU

Senay Eroğlu Aksoy'un ilk kitabı *Evlerin Yüreği* kendini kolay ele vermeyen, şiirsel cümlelerle örülmüş, anlatmaktan çok sezdirmek isteyen, üslubu her şeyin önüne koyan, öykülerini bir bütünlük içinde kurgulamaktansa boşluklar bırakmayı tercih eden bir yazarla tanıştırmıştı bizi. Bir ilk kitap için hayli ilgiyle karşılanan *Evlerin Yüreği*'nden sonra, yeni öykü kitabı *Gece Çığırkanları*'yla bu tercihlerini daha da uç noktalara taşıyor yazar. Dilin incelikle örüldüğü, anlamını kapalı tutmak isteyen, bütünden çok boşluğu arzulayan öykülerden oluşuyor *Gece Çığırkanları*.

Önce zaman, sonra da mekân siliniyor Aksoy'un öykülerinde. Ardından varoluşun ağır yüküyle sarmalanmış kahramanlarla tanışıyoruz. Ama hiçbir kahramanın yeterince öne çıkmasına müsaade etmiyor yazar.

ETKİLEYİCİ BİR ÖYKÜ TASARIMI

Öykülerin hangi zaman diliminde geçtiğini, hangi mekâna ait olduğunu kestirebilmek güç. Sadece zaman zaman beliren bir çocukluk imgesi karşılıyor bizi. Ama o da, tıpkı çocukluğun kendisi gibi, çok parçalı ve bir bütünlüğe sahip değil. Yazar, öykülerinde olayın kendisinden ziyade, daha çok geçip gitmiş bu anı parçalarının geride kalan imgesine yaslanıyor. Farklı imgelerle desteklenmiş, böylece çok parçalı bir hal almış, hafızada kalan kırıntılara, kimi eksik söz ve kopuk kopuk görüntülere bel bağlıyor. Böylece hayli etkileyici bir öykü tasarımına ulaşıyor.

Örneğin kitabın dikkat çeken ve derdini ender olarak açık eden "Unut" adlı öyküsünde, bir çocukluk hikâyesi okuyoruz. Acı bir hikâyeye yaslanan bu metin daha çok öyküden geriye kalan duyguya odaklanıyor. Biliyoruz, bu çocukluk öyküsünde acı bir olay var, bir tarihte kimi toplumsal meselelerle yoğrulmuş bir olay yaşanmış ama yazar bu olayın kendisini bile isteye geride tutup okurun ondan geriye kalan duyguya odaklanmasını istiyor. Bir ağabeyden söz ediyor

öykü. Ama satırlarında ağabeyden çok babanın iniltisi duyuluyor. "Baba, çok kavga ediyoruz seninle; her karşılaşmada, bakışmada. Biz bağışırken bahçedeki kayısı fidanı kırılıyor orta yerinden, özsuyu toprağa akıyor," diyor öykü kahramanı ve aradaki esas gerilimin ne olduğunu söylemeden başka bir sahneye geçiyor. Anlatıcı belki uzun uzadıya yazılabilecek, baba ve çocuk arasındaki gerilimi açıklamak için imkânına sahipken çoğu zaman olduğu gibi bir iki cümleyle derdine yaklaşmayı ve bunu yapar yapmaz sahneyi değiştirmeyi tercih ediyor. Bu tercihin şaşırtıcı olduğu kadar etkileyici de olduğunu söylemek gerek. Nitekim bu durumu kitapta yer alan ve hepsi aşağı yukarı iki üç sayfadan oluşan yirmi iki kısa öykünün tamamında görmek mümkün.

GÜNÜMÜZ ÖYKÜSÜNE BİR İTİRAZ

Ancak bütün etkileyici unsurlarına ve farklılaşma çabalarına karşın, *Gece Çığırkanları*'ndaki öykülerin doğurduğu bir handikaptan da söz edilmeli. Yazarın ilk kitabında bizi tanıştırdığı, yeni kitabında da sürdürdüğü bu tasarımın dikkat çekici, hatta kimi yerlerde heyecan verici olduğuna kuşku yok. Fakat daha en başından farklılığını ortaya koymak isteyen, günümüz öyküsüne karşı haklı bir itiraz barındıran bu üslup ve öykü tasarımının hemen hemen her öyküde yeniden karşımıza çıkmasının bir sıkıntı doğurduğu kanısındayım. Aynı tekniklerin soluk almaksızın yenilenmesi, birbirine benzer cümle kalıplarının tekrar edilmesi, öykü kahramanlarının hemen her öyküde benzer bir varoluş kaygısıyla özdeş kılınması, zaman ve mekânın benzer şekillerde silinmesi bir zaman sonra hep aynı hat üzerinde yol alındığı hissi uyandırıyor. İlk anda okuru şaşırtan bu unsurlar zamanla yerini bir tür bıkkınlığa bırakıyor. Bir başlarına hayli etkili olabilecek bu öyküler, bir kitap bütünü içinde birbirinin tekrarına dönüşüyor ne yazık ki. Ayrıca, kitapta sıklıkla tekrar edilen ikinci çoğul anlatımın, yazarın anlattığı dünyanın içine girmemizin önünde bir engel teşkil ettiğini de söylemek gerek. ■